

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolalaisen ja karjalalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 19 • Perjantaina 14. toukokuuta 2004

55. VUOSIKERTA

Irtonumerohinta 1 €

**LAATUA
EDULLISUUTTA
AMMATTILAISelta**

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/
kivi-istutustyöt
- Sormuksien
valmistus
- Ja nyt myös
lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ**KELLOLIIKE****Juhani Lankinen Ky**

Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Koti-Karjalassa

Käkisalmen linna. Pihalla pidetään karjalaisten juhannusjuhlia.

Se oli veljeni Eino Kylläisen 75-vuotis syntymäpäivän merkeissä tehty matka. Varasimme enemmän aikaa, että voisimme käydä niin monessa paikassa kuin suinkin Meitä oli kolme sisarusta, Kerttu, Eino ja minä. Sitten oli lapsia/ja lasten lapsiakin oli viisi, kaikki alle neljäntoista.

Mukanamme oli Tapio Nikkari Tampereelta. Hän on syntynyt Ihalassa ja asunut Elisenvaarassakin. Tapio Nikkarilla oli kartat ja muut tiedot. Hän tiesi tarkalleen missä mennään. Majoituiimme Raholan koululle.

Heti samana iltana lähdimme etsimään isän syntymäpaikkaa, minkä piti olla aivan lähellä Raholan koulua. Mielestämme löysimme sen. Vasta jälkeenpäin kuulumme, että se oli väärä paikka. Se olikin jo toinen kerta kun erehdyimme. Menemme taas kesäkuussa sinne ja ehkä "kolmas kerta toden sanoo".

Tällä matkalla oli tarkoitus käydä juurillamme perusteellisesti, Vätikässäkin, jossa emme ennen ole käyneet.

Alakylässä

Seuraavana päivänä menimme Elisenvaaran Alakylään enoni Juho Kainulaisen kotipaikalle, jossa äitinkin on syntynyt. Alaky-

lä on aivan ihana paikka. Siellä on avaruutta, vihreitä peltoja kulleroita täynnään. Sinne löysimme helposti. Mäen päällä Kainulaisen taloraunion ympärillä kasvoi samat tuuheat koivut, kuin silloin ennen. Muuten ympärillä oli vain ruohoa kasvavia peltöjä

-Kun päästiin takaisin Karjalaan, rakensi eno väliaikaisen kodin Raumäkeen, metsän laitaan. Hän teki sinne korsusaunankin. Kävimme joskus kylpemässä.

Minä etsin läheisestä metsiköstä kalliota, jossa joskus lapsena leikimme serkkujen kanssa, se oli noin aarin kokoinen, laakea ja ihan tasainen kallio. Siellä oli kuulemma ennen vanhaan pidetty tanssia ja piirileikkiäkin, äiti kertoi. En löytänyt sitä.

Äiti on kertonut pienen tarinan tästä kalliosta: Siihen aikaan, kun heidät vihittiin kesäkuussa 1911, oli tapana, että häät pidettiin morsiamen kotona ja vasta parin viikon kuluttua "kosjoimiehet" hakivat hevosella morsiamen miehelään. Tällä välin oli äidin sisko Riitta sairastunut isorokkoon. Talo pantiin karanteeniin.

Kerran illansuussa isä oli kuitenkin lähtenyt tapamaan äitiä. Hän koputti kamarin ikkunaan ja vinkkasi äitiä ulos. Polkua pitkin he kävelivät peräkkäin metsän

laitaan kalliolle. Istuivat ja juttelivat toinen toisella puolen kalliota ja toinen vastapäätä kymmenen metrin päässä. Kättäkään ei saanut koskettaa.

Sopella

Tämä paikka on jäänyt varhaislapsuudesta elävästi mieleeni, koska siellä oli aina paljon kaikenlaista tekemistä. Ja paljon leikki- paikkoja. Ja sitten se rata! Sinne oli ankarasti kielletty menemästä. Mutta ei se sana auttanut, kun me lapset kilpailimme, kuka pysyy ja jaksaa pitemmälle kävellä raidetta pitkin. Kesähelle oli kuumimmillaan ja paljaita jalkoja poltti kuuma rauta. Olen joskus kirjoittanut enemmän Soppen lapsuuden ajasta, kun se oli niin tapahtumarikas, ainakin lapsen näkökulmasta.

Eräänä aamuna oli meilä pieni yllätys, kun saimme kuulla lintukonsertin. Tapio Nikkari oli noussut varhain, ja parhaimpaan pikkulintujen viserryksen aikaan nauhoittanut sen. Se oli kaunista, kun mitään sivuäänä ei kuulunut.

Lähdimme taas Elisenvaaraan. Menimme entiselle kyläkoululle, jossa meidän kuljettaja keitti kahvit. Tutkimme ympäristöä ja taas tuli muistoja mieleen: Koulun takana olimme harjoitelleet välitunnilla näy-

telmää, jota sitten esitimme Suojeluskunnan talolla. Niillä rahoilla ostettiin sitten koko luokalle silofonit. Olen monesti ajatellut, miten paljon Antti Jussila näki vaivaa oppilaistaan, kun harjoitti poikia soittamaan viulua ynnä muita instrumentteja. Silofonilla opeteltiin sitten laulutunneilla. Harva opettaja näkee selaista vaivaa omalla vapaaajallaan.

Talvisodan jälkeen on ne soittimet viety Tampereen Nekalan koululle, jossa Antti Jussila myöhemmin opetti.

Koululta oli lyhyt matka Valtoselle, jonne menimme käymään. Lehtimajasta oli vielä jokunen sireeni tallelä. Siellä joimme Helmin kanssa leikisti kahvia lapse-

na. Sitten menimme asemanseudulle. Kyllä siellä oli hiljaista. Ei voi verrata siihen vilkkaaseen, elämää täynnä olevaan asemaan. Kävimme pommituksen uhrien muistomerkillä.

Se näky ei ikinä haihdumielestäni sen 20.6.1944 pommituksen jälkeen.

Viimeisin paikka, jossa asuimme Kurkijoen tien varrella, oli niin metsitty, ettei meinattu heti löytää. Vaikka ei ikinä haihdumuitamaa vuosi, kun kävimme. Kerttu oli siellä tuomen kukkien seassa ja sanoi, nyt löytyi!

Lopotissa kävimme Säkinnmäellä ja Linnavuorella. Sonckin talossa on museo, käväisimme sielläkin.

Seuraavana aamuna lähdimme Sortavaan. Aamiaisella sattui Miikkulaisen porukka samaan aikaan ruokailuun. Martta kysyi minulta, mikset ole kirjoittanut Kurkijokelaiseen?

-En ole kyennyt kirjoittamaan mieheni kuoleman jälkeen, sanoin.

-Kirjoita nyt, kun käytte niin monessa paikassakin!

Sortavalassa käynti jäi vähiin. Toiset olisivat halunneet mennä Valamoon,

Sisäsivuilla TÄNÄÄN

Rippilapset 60 vuotta sitten sivulla 3
Vanhoja muistellen sivulla 4
Metsämiehen tarina sivulla 5
Karjalainen kansanluonne sivulla .. 6
Isän myllymatka sivulla 7

*Taitelija Anita Heinosen töitä, mm. Kurkijoelta.
Tule tutustumaan, Anita tarjoaa samalla
kupposen kahvia, tänään klo 10-14.*

mutta se ei onnistunut.

Ajoimme Käkisalmeen. Käkisalmen linnan piha on hoidettu, siellä pidetään nykyisin karjalaisten Juhannusjuhlia. Linnan sisällä on museo, jossa kävimme. Tullessa kävimme Jaakkiman kirkossa ja sankarihautalla. Lahdenpohjan kautta ajoimme takaisin Kurkijolle.

Majoituspaikkamme oli hyvin järjestetty. Lapsille oli ruokailuun laitettu oma pöytä ja heitä passattiin, jäätelötkin tuotiin aina jälkiruokaksi. Koskisen Tepolla oli mukana potkupallo ja illalla sitä pelattiin. Metsässä heillä vasta hauskaa oli. Kaikilla heillä oli isot karhakat käsissä ja piirissä huitovat vanhaa kannon käppyrää. Minä kysyin, "mitä te oikein hommaatte?" "Me kilpaillaan, kuka saa ensin tuon kannon kaatumaan."

Vätikässä

Noin viisi- kuusi vuotta sitten kirjoitti II-vuotias Kirill Braunkov Kurkijokelaisessa, että he asuvat Vätikässä, Lahden ryhmässä, Kylläisen talossa, joka on rakennettu 1844. Talvet asumme Turussa ja keväällä tulemme tänne remontoimaan taloa.

Olimme ensi kertaa siellä käymässä. Talo on kauniilla paikalla Laatokan rannalla. Meidät pyydettiin

sisälle. Talon rouva olisi keittänyt kahviakin, mutta meillä ei ollut liiemmästi aikaa. Talo on alkuperäisessä koossaan. Huoneita oli paljon ja kaikki oli viimeisen päälle kunnostettu. Vain kaakeliuuni oli jätetty, mutta muuten kaikki toimi sähköllä ja nykyaikaisilla keittiökoneilla. Heillä oli albumi, jossa oli kuvia eri vaiheista remontin aikana. Siellä on pidetty joskus kouluakin.

Minä kysyin pojalta: "Oletko sinä Kirill"? Hän myönsi. "Mikset ole enää kirjoitellut Kurkijokelaiseen, nee olivat ihan kivoja kirjoituksia, silloin vuosia sitten".

"Olen minä joskus ajatellut, mutta se on vain jäänyt" vastasi Kirill.

Teimme vielä kierroksia eri puolilla Kurkijokea.

Kun nyt pitkästä aikaa olen saanut ajoiksi alkaa kirjoittamisen, niin kerron vielä helmikuun lopulla 2004 Karjala-lehdestä lukemani artikkelin, jonka otsikkona oli: Kurkijoen argeologiset tutkimukset tuovat lisää tietoa Kannaksen ja Suomen esihistoriaan.

Koska artikkeli käsitteli juuri isoisäni Matti Kylläisen asuinsijoilta Vätikästä, herätti se heti mielenkiintoni.

"Venäjän tiedeakatemia ja Helsingin yliopiston yh-

JATKUU SIVULLA 4

Kylläisenlahti.

Matti Kylläisen talo Vätikässä, rakennettu 1844, peruskorjaus 1990-luvulla.

14.5.2004

Sankarihaudoille kunniakäynnille

Professori Ilkka Virtanen puhui eräänä Kaatuneitten muistopäivänä lähetettäessä seppelpartiota Sankarihaudoille:

”Toukokuun kolmas sunnuntai on omistettu sodissa kaatuneiden muistolle. On tärkeätä, että kalenteriin on sijoitettu tällaisia merkkipaaluja muistuttamaan meitä siitä, että maamme itsenäisyyden saavuttaminen ja säilyttäminen eivät ole koskaan ollut itsestäänselvyyksiä. Ne ovat aina vaatineet aitoja ponnistuksia niin valtiolliselta johdolta kuin yksityisiltä kansalaisiltakin. Vaaran vuosina kuusi vuosikymmentä sitten kansakunta osoittikin, että mikään uhraus ei ollut liian suuri itsenäisyytemme puolesta. Ihmishenki on korkea, liiankin korkea, hinta mistä hyvänsä tärkeästä asiasta, mutta maan vapauden puolesta se oltiin kuitenkin valmiit uhraamaan. Ilmaisemme kunnianosoituksemme ja kiitoksemme tälle uhrimielelle suorittamalla kunniakäynnin ja seppeleenlaskun sankarihaudoille.”

Kaatuneitten muistopäivänä kunniakäynnin sankarihaudoille voi tehdä jokainen. Hekin, joiden omaista ei noiden ristien ja laattojen alle ole haudattu. Sankarihaudoilla voi hiljentyä ajattelemaan sitä, mitä isänmaamme on meille nyt ja mitä se voisi olla ilman näiden, kaatuneiden panosta taistelussa itsenäisyytemme puolesta.

Kaatuneitten muistopäivä sijoittuu keskelle kauneinta kevättä. Kun Suomi pukeutuu parhaimpiinsa, kun elämä, uusi kasvu on kukkeimmillaan. Kevään voi tänä juhlapäivänä kokea kuin symbolisena isänmaan syntymänä, sodan kauheuksien keskeltä selvittiin ja kotimaamme sai uuden kasvun kauden. Kevään kauneus voi muistuttaa meitä siitä kuinka hyvässä ja kauniissa maassa meillä on etuoikeus elää.

Maire Soiluva

Hartaus sunnuntaiksi 16.5.
5. sunnuntai pääsiäisestä,
Rukoussunnuntai

Mikä on paras rukous?

Rukous on vanhan katekismuksen sanoin sydämen nöyrää puhetta Jumalan kanssa. Hyvin määritelty.

Rukousta on monenlaista. Pyyntörukouksessa tuomme Jumalan eteen omat ajalliset tarpeemme. Esirukouksessa pyydämme ajallisia tarpeita muille ihmisille. Synnintunnustus kokee olla pahuutemme ja laiminlyöntiemme anteeksipyyttämistä. Siunaaminen on Jumalan läsnäolon vakuuttamista ja pyytämistä toiselle.

Rukouksen sisältönä voi myös olla (liian harvoin!) kiitos. Silloin muistamme kaikkien tarpeittemme täyttäjää. Ylistys on oma rukouksen lajinsa. Siinä kiitämme Jumalaa siitä, mitä Hän on.

Mikä näitä on rukouksen eri muodoista on arvokkainta - jos sellaista on tarpeen kysyä? Eikö arvokkainta ole se, mikä jää jäljelle, kun kaikki muu katoaa? Timantit ovat arvokkaita, koska ne ovat poimittavissa vahingoittumattomina, kun muu on palanut tuhaksi. Ylistys on rukousten timantti. Sillä loppujen lopuksi, taivaassa on jäljellä enää ylistys.

Pyyntörukouksia ei taivaassa enää esitetä, sillä siellä omistetaan jo kaikki. Samoin on esirukouksen laita. Taivaassa ei kaivata enää mitään, niinpä siellä ei ole tarpeen tuoda Jumalan eteen muittenkaan tarpeita.

Tarve syntien tunnustamiseenkin on taivaassa laannut. Syn ti on siellä menettänyt otteensa meihin, olemme pyhiä. Eikä Jumalan edessä ole tarpeen siunauksenkaan toivotteluun. Perille armosta päässeet pyhät ovat alati Jumalan edessä.

Niinpä rukouksen eri lajeista taivaaseen jää jäljelle enää kiitos ja ylistys. Jumalan kiittäminen hänen lahjoistaan, Jumalan ylistäminen hänen hyvydestään. Tuntuuko tylsältä? Viettää iankaikkisuutensa jatkuvassa kiittämisessä ja Jumalan iha lussa? Eikö siinä tule jo aika pitkäksi? Ei ei! Katso vaikka jääkiekkojoukkueen kannattajia mestaruustaiston päätyttyä voittoon.

Riemua, taputusta, iloisia ilmeitä, kannustuslauluja, käsin rytmikästä kohottelua voittajajoukkueen tervehtimiseksi. Katsojilla ei ole kiire poistua hallista. Voiton huumasta halutaan nauttia, viipyä tässä auvoisessa tunnelmassa, josta ei puutu mitään.

Se on minulle kuva taivaasta (kesäiltaisen saunajälkeisen leppoisuuden ohella). Kyllä taivaassa aika kuluu. Ylistäminen on kivaa! Jos taivaaseen aikoo olla matkalla, kannattaa opetella jo nyt keskittymään rukouselämässään siihen, mikä jää jäljelle, kun kaikki muu on käynyt turhaksi.

Esa-Matti Peura

Perjant aikahvit taiteen äärellä

Taitelija Anita Heinosen töitä,
mm. Kurkijoelta.

Tule tutustumaan, Anita tarjoaa samalla
kupposen kahvia, tänään 14.5. klo 10-14.

Samalla voi lukea karjalais-aiheisia lehtiä, tutustua myyntituotteisiimme, ja tavata tuttuja, tietenkin. Siinä samassa tietysti asiainkin hoituvat luonnikkaasti ja kuulemme mielellämme mielipiteesi lehdestä ja ideasi toiminnasta tai vaikka myytävistä tuotteista.

Kurkijokelaisen toimisto on avoinna aina tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14 eli paikallisesti katsoen toripäivinä.

TERVETULOA KURKIJOKELAISEEN,
Vesikoskenkatu 13 as 21, sisäänkäynti porttikongista.

Kirjettäsi odotetaan

Sinun kirjettäsi odotetaan Kurkijokelaisessa. Toivomme kirjeesi sisältävän runoja, ajatuksiasi nykypäivästä, kuulumisiasi suvustasi, perheutisia, muistelmia lapsuudestasi, nuoruudestasi Karjalassa, elämästäsi evakkona – kirjoituksesi, hyvä kurkijokelainen ja hiitolainen, on lehden lukijoille hyvin arvokas.

Ei se ulkoasu, eikä kieliasu ole se tärkein. Tärkein on sisältö, sinun muistosi, sinun ajatuksesi!

Voit lähettää kirjoituksesi kirjeessä paperilla, kirjeessä levykkeellä tai sähköisesti sähköpostina.

Ja mukaan muutama kuva elävöittämään, kuvat kyllä palautetaan!

Kurkijokelainen, Vesikoskenkatu 13 as 21, 32200 Loimaa. Email: toimitus@kurkijokelainen.inet.fi.

Syntymäpäiviä

Petter Sairanen

teollisuusneuvos

80 v.

25.5.2004, Loimaa

NIMIPÄIVÄT

15.la Sofia, Sonja, Sohvi
16.su Kaatuneiden muistopäivä
Esteri, Essi, Ester
17.ma Maila, Maili, Mailis, Rebekka
18.ti Erkki, Eero, Eerikki, Eerika
19.ke Emilia, Emma, Emmi, Milla, Milja, Milka, Amalia
20.to Helatorstai
Lilja, Karoliina, Lilli

Myytävänä

MYYDÄÄN

edullisesti,
vähän kaytetty.

Kurkijokelainen kansallispuku

koko 40-42. Hame, Paita, Liivi. Tasku, Korut ja päänauhat.
puh. 02- 533 1600

Lahjavihje
KURKIJOKI
-kirjat,
-viirit ja
-vaakunat!

Onks tietoo KYSYMYKSET?

- Mitä tarkoittaa Suomessa käytössä oleva jokamiehenoikeus?
- Missä maassa valmistetaan yli puolet maailman viinipullonkorkeista?
- Mikä prosentti maailman energiasta tuotetaan öljylä?
- Mikä Naali on toiselta nimeltään?
- Kenen kuninkaan soitin oli harppu?
- Montako kieltä on harpussa?
- Montako suomalaista tuotetta on EU:n Autoo perinteinen- tuote rekisterissä?
- Mikä sairaanhoitopiiri on HUS?
- Montako tuumaa on jalaka?
- Millä nimellä Pekka Tammilehto tunnetaan paremmin?

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Maire Soiluva ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta satuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu 60 centtiä/mm

Muut sivut 45 centtiä/mm

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa.

Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksoisnumeroita juhlapyhien aikoihin. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail: toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Perhe uutisia

Viljo Aulasuo Loimaan kaupungista, entinen koti Haapavaara, sekä vaimonsa Tuula, heidän tyttärensä Soile Lindgren, Soilen tytär Laura ja Lauran poika, Roni Markus Saarinen.

50 VUOTTA SITTEN...
Kurkijokelainen

N:o 17. Lauantaina toukokuun 15. p:nä 1954

AUTOKOULUUMME

Otamme jatkuvasti uusia oppilaita yksityis- ja ammattikouluille. Ajo-opetus tapahtuu nykyaikaisilla Chevrolet kuorma- ja henkilöautolla. Kokeneet ja pätevät opettajamme takaavat opetuksen pätevyyden.

**LOIMAA
AUTOKORJAAMO OY**
puh. 34.

VALMET-TRAKTOREITA

heti toimitukseen varustosta.

OSKARI HEIKKILÄ OY

Ken tietää?

Kuva Kurkijokimuseon kokoelmasta

Keitä mahtavat olla kuvan miehet?
Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Ulla Clerc tai sähköpostilla ulla_clerc@hotmail.com.

Tapahtumakalenteri

Karjalan Liiton ja sen jäsenseurojen tilaisuuksia vuonna 2004
Tilaisuudet Karjalatalolla Helsingissä ellei toisin mainittu. Karjalan Liitto ry, Käpyläнкуja 1, 00610 Helsinki, puh. 09-7288 170

- 15.-16.5. Naistoimikunnan koulutus, Viipuri
- 15.-16.5. Praasniekka, Rautalampi
- 17.-20.5. Vepsäläiskylät ja vanhauskoiset Äänisen rannoilta Syvärille
- 20.-23.5. Vienan Karjalan matka, järj. Keuruun Karjalaseura ry
- 21.-23.5. Sortavalan hautausmaan kunnostustalkoot
- 22.-23.5. Hautausmaan hoitomatka Uudellekirkolle
- 22.-23.5. Valkovuokkomatka Pälkjärvelle, ks. www.palkjarvi.cjb.net/
- 24.5. Maastajuoksumestaruuskilpailut, Kangasala
- toukokuu Käkisalmen kaup. Rouvasväen yhdistyksen kevätretki

Kesäkuu

- 5.6. Jääski-seuran vuosikokous, Imatra
- 6.6. Jääski-juhla, Jääski (Enso)
- 9.-13.6. Matka Lumivaaraan, Lumivaarajuhla 12.6., ks. www.lumivaara.fi
- 11.-13.6. Kotiseutumatka Uudellekirkolle, järj. Pääkaup. uusikirkkolaiset ry, ks. www.uusikirkko.net
- 12.-13.6. Säkki järvi-juhla, Loviisa
- 13.6. Kanneljärven pitäjän juhla, Salo
- 13.6. Käkisalmi-juhla, Heinola
- 18.-20.6. Karjalaiset kesäjuhlat Joensuussa
- 18.6. Kesäjuhlaseminaari, Joensuu
- 19.6. Karjalan maraton, Joensuu
- 19.6. Suojärven pitäjänseuran vuosikokous, Joensuu
- 19.6. Karjalaisten kesäjuhlien avajaisjuhla, Joensuu
- 20.6. Karjalaisten kesäjuhlien päiväjuhla, Joensuu
- 27.6. Kirvun pitäjänjuhla, Kirvu

Runopalsta

EHÄMIE

Et mie houkkeninki sanomaa
siitähä nous mahoton monkumine.
Heitähä ei saa sannoo sanalkaa.
Mistäs ihmeest mie tiijän,et hyö
onkii nii herkkä nahkasii et.

Sit alta kulmin kahotaa
niiku olisin joku lautieraaja.
Miehä en virka mittää mihinkää
en sumkanaa haastais kestää pahhc
ettei kettää ruppii rinnast paahrt

Anna

KEVÄT-SÄVELEET

Sulosointuja kauneimman sävelmän
kevättlintujen laulavan kuulin,
kevät herättää luonnon, elämän
alle talven sen nukkuneen luulin.

Laululintuset luokseni lähetit
visertelemään säveltä uutta,
minun silmäni heräsi näkemään
taas luontomme ihanuutta.

Nyt hetkeksi pysähdyn, hiljennyn
ovat soinnut nuo kuunneltaviksi,
niinkuin taivahan harpun helinää
meille annettu ilmaiseksi.

Terttu Ketola

Äitimaan kirje

Äitimaa kirjoitti pilviäidille kirjeen,
aneli janoissaan sadetta.
Lähetä, ole kiltti, sadelapsesi luokseni.
Otan heidät avosylin vastaan,
hyvää huolta pidän.
Pisarapojat nukkukoot ruohoissa,
sadetytöt puiden lehdillä.
Älä kuitenkaan lähetä vihaisia lapsia,
jos saan toivoa.

Lapsesi saavat ihmeitä aikaan.
Yht'äkkiä ruoho viheröi
puissa on lehdet.
Kukat nousevat poveltani,
ilma on puhdasta ja raikasta.
Koko luonto herää talviunestaan.
Ihmeellisiä voimia on lapsillasi.
Terveiset myös miehellesi ukkospilvelle
pidä hänet hyvällä päällä.
Kevät terveisin äitimaa.

Anja

Taivastiellä

(Muisto Karjalan äidille)

Tänä päivänä sain Sulta Herra
kaiken hyvän.
Annoit mulle elämän
ja uskon enentyvän.
Vaikka lapsesi joutui
vieraille maille,
et jättänyt sittenkään
mitään vaille.
Vaikka tuulta vastenkin kuljin
ja pienet kätöset
rintaani suljin.
Sinä Jeesus yhä
vierellä kuljit.

Sinun armosi Luoja
on pohjaton syvä,
sinun rakkautesi niin
ääretön, hyvä.
On Karjalan äideistä
muisto niin hellä,
käsi kädestä tahdon
sua hyvästellä
ja kevätkuokat sinulle tuoda.
Ilikeväässä ristin on
voitto siellä,
on kyynel kuivunut
taivastiellä.

Aili Hellin Kurri

Kurkijoen kirkossa 7.5. 1944 pääsi ripille iso joukko tyttöjä. Kuvassa on äitini, Rauha Lehi-koinen, kertoo tytär Ansa Vermanen. Sen verran kuvasta Ansa tietää, että nämä nuoret tytöt olivat viimeiset Kurkijoen kirkosta ripille päässeet ja pappina toimi Arvi Kujala. Jos kuka tunnistaa itsensä, tutun, sukulaisen, ystävän, laittakaa lehtileike ja kirjoitakaa henkilön kohdalle numero ja numero sekä nimi selkeästi paperille. Laittakaa mukaan myös omat tietonne, jospa löytäisimme kaikki tyttöjen nimet Rauha Lehikoisellekin iloksi! Lähettäkää kirjeet tiedoista Kurkijokelaisen toimitukseen!

JATKOA SIVULTA 1

teistyönä kenttätöitä on suoritettu nyt neljänä kesänä. Tarkoituksena on ollut löytää uusia, aiemmin tuntemattomia esihistoriallisia kohteita. Kaukolan ja Räisälän kuntien alueella suoritettun kaivausten jälkeen oli vuorossa Kurkijoki. Viime kevään (2003) kenttätöihin Venäjän tiedeakatemian puolelta ottivat osaa arkeologit Dmitrij Gerasimov, Sergej Lisicyn ja Stanislav Belskij. Helsingin yliopistosta mukana olivat opiskelijat Kerkko Nordqvist ja Oula Seitsonen sekä osan aikaa vt. professori Mika Lavento.

Uutta tietoa kivikauden ajasta Kurkijoella

Kurkijoen arkeologinen tutkimus on aiemmin keskittynyt hyvin pitkälti rautakauteen. Ennen vuoden 2001 inventointia tiedot alueen kivikaudesta olivat lähes olemattomat. Tunnettiin vain yksi varsinainen

kivikautinen asuinpaikka, Kuuppalan Kalmistomäki. Tiedettiin siis, että seudulla oli ollut jotain toimintaa jo kivikaudella, mutta mitään tarkempaa tämän toiminnan määrästä tai asutuksen laadusta ei sen sijaan voitu sanoa. Olivatko suuren Laatokan rantamat olleet liian avoimia, suojattomia tai muuten epäsuotuisia kivikautiselle asutukselle? Ilmeisesti eivät.

Koekaivauksia Vätikässä

Kevään 2003 tutkimuksilla haluttiin saada lisätietoja muutamista vuonna 2001 löydetystä kohteista. Tarkoituksena oli löytää materiaalia, jonka perusteella kohteiden ajoittaminen olisi mahdollista. Koekaivausten kohteeksi valittiin Kurkijoen länsiosassa. Vätikässä sijaitsevat Kylläisenlahti W-2:n ja Lahdenryhmän löytöpaikat. Kohteet sijaitsevat lähellä toisiaan Vätikän deltalla, hiekkaisella mäntykangasta

Täältä se kotipaikka löytyi, sanoi Kerttu.

kasvavalla maalla, muinaisen rantaterassin päällä. Vaikka löytöpaikat nykyään sijaitsevat satojen metrien päässä Laatokasta, ovat ne aikoinaan sijainneet aivan rannassa, kuten kivikautinen asutus yleensäkin. Kivikaudella muinais- Laatokan pinta oli reilusti nykyistä korkeammalla ja Vätikän seudulla vesi ulottui nykyistä syvemmälle sisämaahan vuonomaisina lahtina. Nämä seikat yhdessä hyvien pyyntimahdollisuuksien ja kulkureittien kanssa muokkasivat Kurkijoen ja Vätikän alueesta kivikauden ihmisille edullisen asuinseudun.

Lahdenryhmän kohteessa merkkejä asuinpaikasta

Lahdenryhmän kohteesta löydettiin kolme vuotta

sitten muutamia mahdollisia pyyntikuoppia sekä epävarma asumuspainanne. Viime keväänä (2003) paikalla avattiin pieni alue, jolla haluttiin selvittää ja varmistaa muinaisen ihmistoiminnan voimakkuus ja kohteen luonne. Kaivauksissa löydettiin selvä kulttuurikerros, eli kyseessä on pidemmän aikaa tai toistuvasti käytössä ollut asuinpaikka. Tämän lisäksi löydettiin kymmeniä paloja keramiikkaa, joka useissa sirpaleissa esiintyvän koristelun perusteella on tyypillistä kampakeramiikkaa.

Vuosiin 3900-3400 eKr. ajoittuva tyypillinen kampakeramiikka oli yhtenäiskulttuurin aikaa: se levittäytyi Itä-Karjalasta Baltiaan ja Suomeen Lapin etelärajalle asti. Sen lisäksi Lahdenryhmästä löydettiin muuta kivikautista “bulkkitavaraa”. kvartsi-iskoksia ja palaneen luun paloja. Täältä löytyi myös pii-iskos ja sen lisäksi muutamia kiviesineen osia sekä luuesi-

Kulleroita Alakylässä.

neen pala.

Vaikka varsinaiset kaivaustutkimukset keskittyivät Kylläisenlahti W-2:n ja Lahdenryhmän kohteisiin, tietomme lisääntyvät myös Kylläisenlahti W-3-kohteen osalta. Toukokuussa 2001 paikalta poimittiin talteen palaneen luun paloja sekä kvartsikaavin, kivikautinen pikkutyökalu. Lisäksi paikalla havaittiin pyyntikuoppa. Viime keväänä kohteesta löydettiin entisen löytöpaikan välittömässä läheisyydessä olevat kaksi asumuspainannetta.

Jatkotutkimukset tarpeellisia

Nyt näiden kaivausten ja löytöjen analysointi ja tutkiminen on vielä kesken, joten lopullisia tuloksia ei tällä hetkellä ole tiedossa. On selvää, että Kurkijoen ja koko Kannaksen arkeologiselle tutkimukselle tarjoama potentiaali on suuri. Kannaksen ja Suomen esihistoriaa koskeva tieto tulee varmasti rikastumaan ja tarkentumaan lähivuosina, jos kaivauksia jatketaan.

Teksti: **Aulikki Söderholm**
Kuvat: **Tapio Nikkari**

Kainulaisella Alakylässä.

Sopen avaria maisemia.

Vanhoja muistellen

10.8.1950 Aromäen Hartikassa Savitaipaleella kaksoisjuhla: Kultahäät ja 70-vuotispäivä. Pekka ja Helena Hartikka (os. Kiiski) istuvat kuvassa evakko-kotinsa portailla juhlapäivänä. Samana syksynä kiiri suruviesti: Helena, Helnätiti, oli saanut iäisyyskutsun. Pekka-setämme jatkoi tyttärensä Maijan hoivassa Savitaipaleen kodissaan 93-vuotiaaksi. Heitä lämpimästi muistaen ja kiittäen osallisuudeltaan onnelliseen, hyvään lapsuuteemme.

Sulhasen veljen tyttäret

Toini Äikää esitti kultahäissä hääparille tekemänsä runon:

Seisoi pitäjä kolmella jalalla.
Oli kaksi Eevaa ja Helena.

On aikaa vierinyt paljon tuosta
ja ajan virrassa vuodet juosta
niin monet ehtineet unholaan.
Jäi parhaimmistakin muisto vaan.

Nyt käänän katseeni Helenaan,
mi nuorna puuhaapi kodissaan.
On tyttö sorja ja riuska niin,
se toki laajalti tiedettiin.

Ja kosijoita ei hältä puutu.
Mutt tytön mieli ei tästä muutu;
Tuo Pekka naapurin vienyt on
jo nuoren tyttösen suosion.

Kun sormus sormehen painetaan,
niin tyttö touhuaa innoissaan,
kas, viisikymmentä hamett paitaa,
ne taidon näytteenä olla taitaa.

Ja nuori morsian ilolla
se puuhaa uudessa kodissa,
ei jalka paina , ei huolen häivä,
vaan kaunis, kirkas on elon päivä.

Kun aika vieri, niin lapsikin
jo saatiin nuorehen kotihin.,
Mut hietajakehtohon nukkumaan
sai äiti saatella lapsostaan.

Ei isä taivahan sentään heitä,
vaikk´sydänhaavaa ei koskaan peitä,
niin käsin lempein ja siunaavin
suo lääkkeen syviinkin haavoihin.

Kas toisen tyttösen antoi hän,
kun näen vuosien vierivän,
on pihamaalla jo kaksi lasta,
voi äidin riemua onnekasta.

Taas vierii vuodet työntäyteiset,
jo saattaa lepohon vanhukset.
Kun neljätt´vuotta on käynyt hän
nyt kaitaa polkua miniän.

Hän emännäksi kun taloon saa
ja Pekka kiertävi markkinaa,
niin työt ne taidolla sentään kulki
kun varmaan käteensä ohjat sulki.

Kun pitokokkia tarvitaan,
niin katseet kääntyvät Helenaan,
on taidon tuhannet sormissaan,
ja tiedot poimivi muististaan.

Näin jatkuu elämä eelleen,
ja vuodet vierivät vaihtuen.
Sai eteen silloin tuo tuskan hetki,
kun alkoi Karjalan korpiretki.

Näin käytti kohtalo Pohjanmaan
ja johti Piltolan aukeaan,
Siellä viljelevät nyt he peltoa
ja vaalivat menneitä muistoja.

Yks´toive mielehen kohoaa:
Jos pääsis lähemmä Karjalaa,
sais sinne nostaa viel uuden majan,
siell´viettä vanhuutta vaeltajan.

Ei Karjalaan asti ihan vie
nyt matkalaistemme muuttotie,
vaan Savitaipaleen kirkolle,
sai paikka uudelle kodille.

Nyt kaikki valmista täällä on,
saa käydä vanhuuden lepohon.
Työsarja pitkä on taivallettu.
Niin monta huomenta aherrettu

Kun miehuusiän näin uurastaa
jos elon ilta ois helpompaa,
sais antimistansa Luoja kiittää
ja hiljaa kätensä yhteen liittää..

Jos sois Hän onnea uuteen majaan
ja katsois siunaten rakentajaan.

Vas Maija Hartikka, oike. Lyyli Tirri, os. Hartikka, Jaakko Tirri, Lyylin aviomies, joka oli suntio Heikki Tiirin vanhempi poika.

sois elon ehtoon hän rauhaisan
ja Isän kätensä suojaamaan.

On vuotta seitsemänkymmentä
jo tänään Helena täyttävä
ja viisikymmentä vuotta on
jo käyty rinnalla puolison.

Siis lausun puolesta monien
mä sydämellisen kiitoksen
Viel toivon runsaasti onnea
ja pitkää elämän ehtoota.

län karttuessa menneet kiinnostavat

Metsänhoidonneuvojan Arto Piesalan, 52, karjalaiset juuret tulevat Laura-äidin puolelta, joka on syntynyt ja nuoruutensa viettänyt Viipurin läänin Pyhäjärvellä Salitsanrannankylässä aina siihen asti, kunnes sota syttyi vuonna 1939. Äidin vanhemmat, Aino (o.s. Kuronen) ja Heikki Musakka olivat syntyperäisiä pyhäjärveläisiä. Heidän evakko-taival kulki Alavuden ja Uuraisten kautta Huittisiin.

- Itse olen syntynyt Keski-Suomessa, Uuraisilla, mikä on myös isäni kotipaikka. Ollessani 5 vuotias perheeni muutti äidin ikääntyneiden vanhempien luokse Huittisiin, missä jatkettiin isovanhempien tilanpitoa. Kun kolme sukupolvea asui samassa ruokataloudessa, niin karjalaisuus murteineen tuli tutuksi. Siinä samalla myös kuuntelin, kun mummo ja pappa keskustelivat vieraiden kanssa Karjala-, sota- ja evakkoajoistaan.

Arto Piesala miettii sitä, miten iän karttuessa menneet asiat ja juuret kiinnostavat nyt toisella tavalla. Hän harmittelee, ettei ollut aktiivisempi silloin, kun tietoa olisi ollut saatavissa todeten kuitenkin samalla, että näinhan meille usein käy.

Lapsuusmuistoja

- Kotona tehtiin karjalampiirakoita joka lauatai. Muistan, kun palasin koulusta, ne oli juuri otettu uunista. Päälle pantiin reilusti meijerivoita, mikä vähän suli siinä. Kasvuiässä niitä syötiin lukematon kappalemäärä.

Piesalassa piirakoiden teko oli Aino-mummon työtä. Hän halusi hoitaa keittiöpuolen perheen äidin ollessa navettatöillä. Heikki-pappa huolehti taas polttopuidenteosta ja huoneidenlämmittämisestä siihen asti, kunnes taloon laitettiin keskuslämmitys.

Mummo kuoli 76-vuotiaana. Pappa eli vielä neljä vuotta sen jälkeen.

- Pyhäjärvellä ollessaan

pappa oli kalastanut Laatokalla joittenkin naapureiden ja sukulaisten kanssa. Yöpymistä varten heillä oli kalamaja Laatokan rannassa. Toisella kymmenellä olevan äitini tehtävänä oli hevosen kanssa hakea kalat aina aamuisin. Hän kertoi, miten vaikuttava oli Laatokka. Rantaan päästyään hän odotteli venettä. Joskus mainingit olivat melkoiset. Sieltä saattoi näkyä vain pieni piste, mikä lähestyessään hävisi välillä aallokkoon.

- Myös Huittisissa ollessa papan teki mieli kalaan. Koko pitäjässähän ei ole ainnuttakaan järveä. Niinpä kalastimme Kokemäenjoessa verkoilla, katiskoilla ja rysiillä. Toukokuussa, kun oli vielä koulua, tuli pappa aamulla jo vähän ennen viittä vuoteeni viereen herättämään: "Hei kuule, lähetään järvelle." Ajoimme viitisen kilometriä Lauhankylään, missä odotti papan Pyhäjärveltä tuotu vene. Olin soutumiehenä. Siinä piti välillä soutaa ja huovata, miten milloinkin. Häntäännyksissäni joskus sekaannuin. Välillä verkko nostettiin veneeseen epä-määräisenä kasana ja soudettiin rantaan. Pappa oli ensin vähän puhumaton, mutta lopulta antoi ymmärtää, että kyllä tämä hyvin menee.

Noilta ajoilta, jolloin isovanhemmat asuivat Piesalah. perheen kanssa samassa yhteistaloudessa, on Artolle jäänyt hyvät ja lämpimät muistot. Pienenä se merkitsi sitä, ettei kolmen sisaruksen koskaan tarvinnut olla yksin kotona. Nyt aikuisena hän arvostaa sitä elämän rikkautena.

Pohdiskeluja

- Tutustuminen Pyhäjärveen ja Salitsanrantaan paikan päällä on minulta jäänyt. Äitini on ollut pari vuotta pois. Elossaoleva enoni kävi siellä aikoinaan. Samoin vanhempani. Pappa yritti sinne 1950-60-lukujen taitteessa taksilla Leningradin kautta, mutta ei

päässyt. Nyt alkaa olla vähissä väki, joka pystyisi kertomaan äitini kodista ja rakennuksista, joita ei enää ole. Niinpä olisi viimeiset ajat panna toimeksi.

- Viime vuosina on tullut välillä pohdiskeltua, että mistä sitä itse on oikein kotoisin, kun on keskisuomalainen isä, hänen äitinsä oli Kainuusta, minun äitini taas Karjalasta, itse olen syntynyt ja viettänyt 5 ensimmäistä vuottani Keski-Suomessa, tullut Satakuntaan ja kotiutunut tänne. Arja-vaimonikin on karjalaisia, Imatralta kotoisin, Helsingissä ollut toistakymmentä vuotta opiskellen ja töissä sekä muuttanut Satakuntaan ja sopeutunut. Kun mietti sitä, mitä satakuntalaisuus merkitsee paljasjalaiselle satakuntalaiselle, niin luulenpa, että silloin on tietyllä tavalla enemmän kiinni siinä kotiseudussaan.

Metsien mieheksi

- Isälleni metsäpuoli on aina ollut läheinen. Hänen mukana lähdin kesäisin rissusavottaan. 1960-luvulla ajoin hevosella tukkia sekä omassa metsässä että naapureille. Tuohon aikaan ei Huittisissa ollut enää kovin monta hevosta metsätoissa.

Koulun päätyttyä Huittisten Metsänhoitoyhdistyksen neuvoja pyysi Arto Piesalaa kaverikseen leimuille. Tuolloin leimikot tehtiin vielä kirveellä. Samana syksynä hän haki ja pääsi Kullaan metsäkouluun ja suorittaen metsätalouden perusopinnot. Arto jatkoi Huittisten Metsänhoitoyhdistyksessä ja huomasi, että siinä sivussa hän voi viljellä karjatonta kotielämän rikkautena.

Vuonna 1976 Arto Piesala lähti Sahojen Laivaus Oy:lle Huittisten alueelle puunostoon ja korjuutöidenhoitoon. 4,5 vuoden kuluessa hän palasi takaisin Huittisten Metsänhoitoyhdistykseen, nyt toiseksi työnjohtajaksi. Lama-aika toi mukanaan muutaman lomautusvuoden, ja sitten hän siirtyi metsänhoidon-

Arto Piesala kesäisissä maisemissa v. 2002.

neuvojaksi Teljän Metsänhoitoyhdistykselle Vampulaan.

Kone on korvannut ihmisen

- Katsellessani 35 vuotta taaksepäin aikaan, jolloin ensimmäisiä kertoja sahasin moottorisahalla tukkeja ja hevosella ajoin niitä, niin paljon on tapahtunut. 1960-70-lukujen taitteessa tulivat ensimmäiset Valmetin kuormaakantavat, kapeat metsäkoneet. 1970-luvun alussa ilmestyivät monitoimikoneet. Alussa mies kaatoi niille puut, kone veti ne "kouralla" ylös, karsi ja iso sirkkelin terä katkaisi ne. Nyt koneiden pienentyessä suuri osa harvennushakuistakin pystytään tekemään niillä.

Arto Piesala kertoo, miten 1990-luvulla mittausmenetelmä muuttui ratkaisevasti. Esimerkiksi Huittisten Metsänhoitoyhdistyksessä heitä oli kolme

metsätoimihenkilöä, jotka laskivat olleensa puutavaran mittauksessa pinoilla ja tukkikasoiilla yksi mies/työvuosi kun nykyisin se on enintään ehkä muutamia päiviä. Tämän päivän menetelmiä ovat hakkuukone tai tehdasmittaus.

Hakkuukonemittauksessa koneessa, mikä kaataa, katkoo ja karsii, on elektrooninen mittauslaite. Kun se on viimeisen puun vetänyt läpi, on mittaustulos selvillä, ja isäntä tietää paljonko kyseisestä leimikosta tulee rahaa tilille.

Tehdasmittauksessa autokuorma ajaa tehtaanportista sisään ja mittausasemalle, missä henkilö mittakepillä katsoo kuorman korkeuden ja leveyden, eli paljonko on kiintonaista puuta.

Metsänhoidonneuvojan työssä alueet ovat suurentuneet ja maastossaoloajat lyhentyneet, mutta toimistotyöt lisääntyneet.

- Kun metsänomistajan kanssa mennään leimikon-tekoon, katsotaan samalla, mitä siellä tehdään ja onko edessä jatkotoimenpiteitä. Alue kierretään ympäri ja maksimissaan sen rajausta tehdään maastoon kuitunauhalla. Leimikko on valmis. Nykyisin poistettavien puiden valinnan tekee työntekijä. Joissakin tapauksissa siemenpuiden jättäminen varmistetaan nauhamerkinnällä.

Kyllä ihmistäkin vielä tarvitaan

Arto Piesala kertoo, että havupuiden istutuksessa hakkuuta seuraavan syyskesän aikana tehdään maanmuokkaus yleensä tavallisella kaivinkoneella ja sitä seuraavana keväänä on istutus. Silloin valtaosa hakkuujätteestä, havuista ja oksista on kuolehtunut ja tuholaisriski pienentynyt. Koivuille voidaan maapohja muokata ja istutus tehdä samana vuonna kuin hakkuukin.

Metsänhoito on pitkän tähtäimen juttu. Mikäli perkaus ja harvennus on tehty ajallaan, niin taimienistutuksesta 20-30 vuoden kuluessa on ensimmäinen harvennushakkuu. Toinen harvennushakkuu on 15 vuoden kuluttua ensimmäisestä. Varsinainen sato, eli kunnan tukit kaadetaan päätehakkuussa, mikä on parhaimmillaan 70-80-vuotaa istutuksesta, mutta voi olla jopa 100 vuotakaan.

Viime vuosikymmeninä on hakattu vanhoja puustoja. Tilalle on joko istutettu tai sinne on luontaisesti syntynyt taimistoja. Niitä tulee tarkkailla. Huhtikuun päivänä retki luontoon ja katso, mitä edellisestä vuonna on tapahtunut. Samalla mieti, miten paljon lehtipuuvesakko tulevan kesän aikana kasvaa. Metsään tehty työ on omaisuudenhoidoa. Raha on turvasa, kun se on kiinni metsäomaisuudessa, neuvoo Arto Piesala.

- Mikäli joskus haluaisi myydä metsän pohjineen, niin hoidettuna sillä on enemmän arvoa. Näillä seuduilla on kiinnostusta metsiin ja metsätaloihin. Ky-syntä ylittää tarjonnan, toteaa kokenut metsänhoidonneuvoja.

Raili Poutanen

Helatorstaina ei ruoho kasva

tolisen kirkon vaikutuspiirissä, kuten niin moni muukin alkujaan pakanallinen juhla tai perinne.

Suomessakin on kuljettu kulkueina pelloilla vielä 1800-luvulla sunnuntain ja helatorstain välisenä aikana rukoilemassa suotuisaa satoa. Kulkue, papit etunenässä, kantoi ristiä, siunattua leipää ja pyhäinku-

via sekä soitti kelloja samalla kun lausui rukouksia.

Ritvalan perinteinen helkajuhla

Omaleimainen Ritvalan helkajuhla Sääksmäellä perustuu myös katolisen keskiajan rukouskulkueisiin. Helatorstaisin Ritvalan kylän neidot kulkivat illalla pitkin kylän kujia muodos-

taen reiteillään ristin, lau-loivat virsiä ja vanhoja suomalaisia balladeja kunnes tulivat kylän ulkopuolella olevalle Helkavuorelle, minne oli sytytetty helavalkeat. Siellä he tanssivat ja leikkivät.

Ritvalan helkavirsiperinteen löysivät kansanrunouden kerääjät 1820-luvulla. Kansanrunous ja helkavirsit innoittivat aikoinaan Eino Leinoakin. Papit ovat yrittäneet kitkeä ritvalaisilta helkajuhlaperinnettä, onnistumatta. Kukaan ei tiennyt, milloin niin sitkeään juurtunut tapa on syntynyt.

Väki oli päätelty, että että "Ritvalan vainiot ja pellot lakkaapi Iasvamasta ja hetelmiä antamasta silloin kuin kansa näihin kyllästytyypä, tahi tämän vanhan tavon heittää", kirjoitti aikoinaan Gottlund.

Ritvalan helkajuhla oli unohtua 1800-luvun lopulla, mutta uudenlainen seuratoiminta ja kotiseutuaste herättivät sen henkiin, ja siitä on yritetty tehdä Sääksmäen matkailuvaltti siirtämällä juhla helators-tailta helluntaille.

Raili Poutanen

Lähdeaineisto:
Suuri perinnekirja

Helatorstai on yksi niistä päivistä, jotka vuonna 1973 siirrettiin viikonlopuksi. Siitä tehtiin 5. pääsiäisen jälkeinen lauantai. Samalla nimi muutettiin Kristuksen taivaaseenastumispäiväksi. Kansan mielestä helatorstai oli helatorstai, ja 1990-luvun alussa se saatiin takaisin omalle paikalleen. Se on nyt 40. päivä pääsiäisestä.

Helatorstai oli vanhan kansan mielestä tärkein kirkkopyhä. Uskomuksen mukaan silloin ei ruohokaan kasvanut eikä lintu kortta liikuttanut.

Kristillisen sisältönsä

Kokkolassa järjestettiin 5.5. EU-ehdokkaiden vaalipaneeli. Ehdokkailta kysyttiin myös Karjalan palauttamisesta. Kaksi kuudesta kannatti palautusta.

Rusi ja Takkula kannattavat Suomen alueiden palauttamista

Lasse Koskinen
Aluepalautus ry.
Kokkolassa järjestettiin 5. toukokuuta EU-vaalipaneeli, jossa ehdokkaista olivat paikalla Alpo Rusi,

Hannu Takkula, Riitta Müller, Mikko Elo, Sirpa Pietikäinen ja Ann-Mari Audas-Willman.
Yleisö sai jättää ehdokaille kirjallisia kysymyk-

siä, jotka juontaja sitten esitti omalla tavallaan ehdokkaille. Yksi kysymyksistä kosketteli Karjalan palauttamista.
Kysymys oli kaksiosai-

nen, ensimmäisessä osassa kysyjä kysyi sitä, eikö Karjalan palauttamisesta voitaisi käydä myös poliittisella tasolla vapaata keskustelua, kun nyt poliitikot pyrkivät sen sijaan pyrkivät palautuksesta vaikenemaan. Toiseksi kysyjä kysyi, moniko paikalla olevista EU-ehdokkaista kannattaa Karjalan palauttamista.
Juontaja typisti kysymyksen ja jätti siitä ensimmäisen osuuden kokonaan pois ja pyysi sen sijaan niitä ehdokkaita, jotka kannattavat palautusta, nostamaan kätensä. Alpo Rusi ja Hannu Takkula nostivat käten-

sä palautuksen kannatuksen merkiksi.
Alpo Rusi on ottanut jo usean kerran kannan Suomen pakkoluovuttamien alueiden puolesta. Nähtäväksi jää, miten Takkulan aktiivisuus ilmenee jatkos-

sa.
Alpo Rusi esiintyy Aluepalautus ry:n yleisötilaisuudessa Salossa 15. toukokuuta.

Suomen alueet takaisin yleisötilaisuus la 15.5. klo 13.00 Ravintola Penan Saluunassa, Helsingintie 10, Salo. Useita puhujia, EU-ehdokkaana puhuu ulkoasiainneuvos Alpo Rusi.

Venäjän tietotoimistojen mukaan maassa suunnitellaan päätteille tietulleja.

Venäjällä suunnitellaan tietullien käyttöönottoa

Venäjän tietotoimistojen mukaan maassa suunnitellaan tietullien käyttöönottoa. Suunnitelma koskee suurimpia päätteitä, kuten

Pietari-Moskova-Minsk -tietä. Suunnitelmiin sisältyy myös Pietarista Suomen suuntaan meneviä teitä. Tässä vaiheessa suunnitel-

mista ei selviä, tarkoittaanko jo olemassa olevia teitä, vai uusia ja uudistettavia päätteitä.
Maksujen ulkopuolelle

on tarkoitus jättää lähinnä sisäistä liikennettä palvelevia vaihtoehtoteitä. Karjalan kannaksella ja Laatokan-Karjalassa osa niistä on hyvin heikkokuntoisia.
Useat Venäjän uudet tiet ovat saaneet EU-tukea, kuten Viipurin ohitie.
Tietulleista muodostuisi näin ollen toinen rasite EU:n puolelta saapuville matkailijoille.

Maksujen suuruudesta ja niiden vuosituotosta ei ole vielä laskelmia. Tiemaksusuunnitelma valmistuu lokaan alkuun mennessä.
Venäjän rajavartiosto yritti taannoin pariinkin otteeseen omatoimista tietullien keräystä Suomen rajaseinillä, mutta syntynyt kohu poisti maksut käytöstä muutaman päivän kulu-

Suomen ulkoministeriö ei ole reagoinut tietullisuunnitelmiin. Suomalaismatkailijoille ne merkitsivät lisäkustannusta matkan hintoihin, vaikka osa kotiseutumatkoi- pakkoluovutetussa Karjalassa ja Petsamossa tapahtuu vaihtoehtoteillä ja osa niidenkin ulkopuolella.

Lasse Koskinen Aluepalautus ry.

KARJALAINEN KANSANLUONNE VARHAISEMPIEN KUVAUSTEN MUKAAN

-saatu raha kuluu huvasti

Teksti: Pirkko Kaartinen
Kuva: Erkki Tantan kuvitus Unto Seppäsen teokseen Pyörivä seurakunta

Suhtautumista karjalaisuuteen on eri aikoina leimannut tietty tarkoituksenmukaisuus. Fenomenia korosti Karjalan kuulumista kiinteästi muuhun Suomeen, itsenäisyyden alkuvuosikymmeninä maakunta oli valtakunnan etuvartioasemaa vastaan. Sotien jälkeen karjalaisuutta on määritellyt kliseemäinenkin käsitys optimismista ja hersyvistä huumorista. Karjalainen helposti kuvataan evakkotiellekkin haastamaan, että ‘kaikman eikä piisanakaan’ taikka ‘mitä noist pienistä pintakippeistä ko ei ou suurii syänvaivoi’. Sitä riemuksempaa onkin lukea varhaisempia karjalaisuuden kuvauksia, joissa vilpittömän rehellisesti kuvataan saatuja kokemuksia eikä tarkoituksenmukaisuus siloittele kansanluonteen määrittelyä. Kuvausten negatiivisuudesta huolimatta luonnehdinnoista kieltämättä löytyy tunnistettavia piirteitä

Karjalaisen kansanluonteen paalutti Topelius Maamme kirjan ensimmäisessä painoksessa alkaen vuonna 1875: karjalainen on “vilikkaampi ja iloluonteisempi, jonkin verran koreilunhaluinen, kerskuva toisinaan, ja hyvin taipuvainen kauppaan, jossa usein sattuu kepposia; muuten

hän on rehellinen ja harvoin ryhtyy todellisiin varkauksiin ja suurempiin rikoksiin”.

Varhaisimmat kirjatut kokemukset Karjalasta

Yleistäen voi sanoa, että ns. Vanhan Suomen aikana karjalaisista annettu kuva oli todella negatiivinen. Nurjista lahjoitusmaaoista heijastuva kansankuva dominoi koko eteläisen Karjalan, sekä Kannaksen että Raja-Karjalan kuvaa. Lohdutonta kuvaa Viipurin läänin asukkaista ylläpitivät myös ulkomaiset matkajat.

Englantilaisessa matkakuvauksessa vuodelta 1775 luonnehditaan siirtymistä Suomen puolelta Karjalaan:

“Täällä kaikki kertoi toisenlaisesta kansasta kuin se, josta olimme juuri eronneet. Kasvonpiirteet, ihonväri, tavat, asukkaiden puvut olivat kaikki venäläisiä, eikä tuhatkaan mailia olisi voinut saada aikaan suurempaa muutosta kuin muutama maili oli nyt tehnyt. Täsmälleen samanlaisia on, kun kuljetaan Pyreneiden yli ranskalaisesta espanjalaiseen Navarraan, ja se todistaa yksinkertaisesti, miten yhteiskunnan jäsenten luonnetta sävyttää ja muotoilee kansakunnan hallitus, politiikka ja uskonto.”

Tunnettu englantilaismatkaja John Carr kuvasi Virolahdella vuonna 1804 näkemäänsä kylää hirveäksi hökkelikyläksi, jonka

asukkaat olivat melkein alastomia ja näyttivät eläinrodulta, jonka taivas oli tekaissut vihapäissään. Nämä ihmiset eli suomalaiset John Carr väitti erottavansa venäläisistä Pietarissakin liikkeisen ja inhottavan ulkonäkönsä perusteella.

Kurkijoella ja Jaakkimassa talonpojat ominaisuuksiltaan parempiakin kuin muun Suomen

Frans Peter von Knorringin v.1833 ilmestynyt teos

Gamla Finland eller det fordrna Wiborgska Gouvernementet selittää Vanhan Suomen asukkaiden luonnetta maakunnan vaikean historian eli lahjoitusmaakauden kautta:

“Jos verrataan Vanhan Suomen talonpoikaa muun Suomen talonpoikaan, ovat tämän seudun talonpojat tietämättömämpiä ja raamempia, tuhlaavaisempia, epäluuloisempia sekä taipuvaisempia kaupankäyntiin, petkutukseen ja vilppiin. Joillakin seuduilla, kuten Kymen eteläosassa, Vi-

ipurin pitäjässä Kurkijoella, Jaakkimassa ja osittain Sortavalassa talonpojat ovat ominaisuuksiltaan parempiakin kuin muun Suomen talonpojat ja kilpailevat sivistyksessä heidän kanssaan.

Talonpoikaa on syytetty aiheettomasti röyhkeydestä ja uppimiskaisuudesta heidän kieltäytyessään velvollisuuksien täyttämisestä. Syynä ovat kuitenkin lahjoitusmaaisäntien kovat ja aiheettomat vaatimukset. Suuttumus ja raakuus aiheuttaa kapinan, joista tässä maassa on monia onnettomia esimerkkejä. Talonpojat kokoontuvat hoviin juoroina ja tekevät päivittäiset työnsä hitaasti ja jäykästi. Se suuttuttaa prikatsikkia, joka yrittää piiska kädessä saada aikaan liikettä. Piiskan käyttö on harkitsematonta, sillä se aiheuttaa vain onnettomia seuraamuksia.” Näihin aikoihin lahjoitusmailla olikin useita talonpoikaislevottomuuksia.

Jos hyvän hinnan saapi, on hän valmis myömään vaikka oman äitinsä

Huomattava kansanruvouden ja kielen tutkija August Ahlqvist, joka oli Suomen suvun suuruuden ja suomen kielen puolesta taistelija, mutta parhaiten tunnetaan Aleksis Kiven teilaajana, oli perin kriittinen vuoden 1854 matkaker- tomuksessaan Kannakselta. Hän toteaa suoraan: “Monista tässä mainitsemattomista syistä ei rahvaan ulkonainen tila ole kiitettävä.” Ahlqvist yllättäen puolustaa lahjoitusmaaisäntien toimia ja tähdentää “Tähän epävakaiseen oloon ovat ta-

lonpojat itse syyppäät.” Ahlqvistin mielestä talonpoikia leimaa huolimattomuuden, laiskuuden ja ventouden juuri. ”Laiminlyöpi hän maanviljelyksen ja heittäytyy muille helpommille elatuskeinoille.”. Samasta syystä maamies ei Ahlqvistin mukaan rakenna kunnon asumuksiakaan vaan rypee maahan kaatuviissa pimeissä tölleissä. “Tämmöisessä hämärässä elletessä höystyy siivottomuuskin sanomattoman hyvästi, eikä lie nekään Suomessa missään niin siistitöintä kansaa kuin tämän puolen rahvas on.” Sivuelinkeinoja kannakselainen harjoittaa runsaasti, kaikenlaista kauppaa, jossa “harjoittaa petturuutta”, räti- najoa, parkinkiskontaa, ruununlapsien hoitoa - jättäen omat lapset hunningolle – rahdinvetoa.

Saatu raha kuluu huvasti, sen ohessa on hän kaiken puolin herkullinen

Mutta saatu raha kuluu “huvasti”, jatkaa Ahlqvist. ”Sen ohessa on hän kaiken puolin herkullinen: Jolta vaan kopeekkaakaan jou- taa, se syöpi monenlaiset ryyni-puurot, piirakkaiset ja muut ruoka-herkut, se juopi ‘kohvit’, juopi ‘sajut’ ja sen tyttärillä löytyy aina takana rinkiä, kauruskoja (mesileipää) ja saikkoja (vehnäpullia).

Tämän jälkeen Ahlqvist äityy moittimaan näitä eteläkarjalaisia eli “etelä-Viipurilaisia” koreilevista vaatteista, saappaatkin ostetaan valmiina Pietarista, vaikka köyhiä ollaan.

“Alinomainen rahan kanssa liikkuminen synnyttää Viipurilaisessa monta

Kokkosen perhe oli muuttanut keväällä 1923 Kirvusta Kurkijoen Metsikolle. Kylä on aivan Lumivaaran Kostamojärven kylän tuntumassa, sen pohjoispuolella. Maat olivat Kurkijoen Tervun kylän takamaita.

Isoisäni kaikki rahat olivat menneet Uuksun Lienalta ostettuun taloon ja maahan. Isäni Onni oli 14-vuotias. Perhe oli 9-henkinen; tosin isän veljet Matti ja Otto olivat jo maailmalla toimeentuloaan hankkimassa. Isäni muisteli tätä aikaa seuraavasti:

“Tolvi-veljellä ja minulla oli se etu, että olimme käyneet kumpikin neljä luokkaa kansakoulua, mikä ei niissä oloissa ollut ihan itsestäänselvyys. Muutaman päivän perästä äiti lähti naapurikylän Saareksen Sonnin Jussilta kysymään minulle paimenpojan paikkaa.

Heikinmaa oli ökytalo jo siihen maailman aikaan. Sain oikein rahana palkkaakin, mutta isäntä oli konsti-

kas mies ja jotenkin narrasi markat takaisin itselleen, joten niistä ei ollut iloa minulle eikä kotiväellekään. Ainoa etu oli, että olin Tervu Rno. 14:n ruokakunnasta muualla syömässä.

Sitten tutustuin Nousiisen Pekkoon Saareksella ja jossakin vaiheessa Kostamojärven Koskuin Viinasen Einoon. Pekko oli vähän vanhempi ja Eino vähän nuorempi minua. Päätimme vähän vetää Sonnin Jussia nenästä.

Siihen aikaan Tyrjältä asti talolliset ja vähäväkisetkin kävivät Ihalan myllyssä jauhattamassa viljan-
sa. Ahaa – siinä se kostotoimi olikin! Minun piti kävellä viljakuorman perässä kun hevonen ei muka jaksanut enää minua vetää. Isäntä istu edessä ja piteli ohjaksia.

Minä varustin jo Saarekselta lähtiessä pieniä torpusäkkejä lavalle viimeisen jyväsäkin alle. Hevonen asteli hitaasti suuren kuormansa vuoksi. Minä täytin torppusäkin ja heitin sen ennalta sovitussa paikassa tienviereen, josta Pekko ja Eino keräsivät ne sitten. Myllystä päin tullessa oli oltava tarkkana, etteivät vaatteet jauhoontuisi niin paljon, että Jussi sattuisi huomaamaan.

Jyvät myö vietiin Viinasen viljoina Komosen kauppaan Akkaharjuun, jossa vaihdettiin ne sokeriin ja hiivaan. Kun oli saatu tarpeeksi jauhoja, pantiin pontikka happanemmaa Hassiinsuon suosarkojen viereen kaivettuun monttuun.

Yhen kerran onnistuttiin keittämään oikein kunnon pontikat, mutta sitten toisel-

la hapatuskerralla kun mentiin montulle, niin siellä seisovatkun Viinasen Mikko ja Kokkosen Petter. He olivat kaataneet mäskin puusaaviin ja osan jo juottaneet lehmille.

Siihen loppu Sonnin Jussin nenästä vetäminen ja pontikan keitto.”

Vuosien jälkeen isä sanoi veljelleni Veikolle ja minulle: “Kyllä se tulloo sellanen aika, että pääsettä käymää siellä, ni käykää kahtomassa onko monttu vielä tallella”. Olihan se, mutta ei ollut minun lisäkseni enää muita katsojia kuin Eino Ensio Petterinpoika Kokkonen ja Toivo Mikonpoika Viinanen. Heikin molemmat ovat sittemmin poistuneet keskuudestamme; Toivo haudattiin helmikuussa.

TN

Hassiinsuon montun katsojat syksyllä 1997 Soikkelin Matin pihalla. Vasemmalla Elma Kokkonen ja oikealla serkkunsa Eino Kokkonen. Keskellä Lumivaaran Koskuin talon Viinasen Toivo. Koivutukit on kaadettu Toiviaisen metsästä. Tirkkosen takana oli meneillään Kymi-yhtiön avohakkuut.

Hirvosen mylly Ihalanjoen varrella. Oikealla “myllytupa”, jossa asiakkaat saattoivat yöpyäkin jauhatusta odotellessa. Uusi vehnämylly on sillan takana oikealla. Taustalla Linnin tilan rakennukset ja Piiskanmäki.

Komosen kauppa Akkaharjussa.

pahaa taipumusta. Jos vaan hyvän hinnan saapi, on hän valmis myömään vaikka oman äitinsä, kaupassaan hän harjoittaa valhetta ja petosta, ja on karkäs oudon ja äkkinäisen kukkarosta hyötymään, vaikka hän varkaudesta on yhtä puhdas kuin muukin Suomalainen.” Väärään todistukseenkin ollaan taipuvaisia.

Kevytmieliset laulut ovat vaimoilla ensimmäisinä

Ahlqvist muun sivistyneistön ohella matkaili Karjalassa keräämässä laulupe-rintöä, mutta ongelmitta ei sekään sujunut. Naisväen siveyden hän katsoo lähinnä vain johtuvan siitä että jos on vähän houkutusta, niin vähemmän erehdytäänkin. Idästä opitaan huonoja tapoja: Vaan että läheinen rajanaapurius kansan kanssa, jossa liiallista vapautta mies- ja vaimopuolten välillä ei pidetä minäkään vikana, ei ole ollut vaikutukse-
settansa etelä-Viipurilaisten

tavoissa, sen havaitsee jokinainen siinä maassa matkustava pian. Omasta kokemuksestani tiedän, että runoja kerätessä kevytmieliset laulut ovat vaimoilla ensimmäisinä, kuin vaan laulattajaan kerran ovat perehtyneet, ja heidän kanssansa olet työllä saadessasi heidät ymmärtämään, ett’ei semmoiset virret ‘kirjaan kelpaa’.

Jumalan sanan tuntemattomuus ei Ahlqvistin mukaan kuitenkaan ole syynä näihin hänen käskyjensä rikkomisiin. Sitä ja lukutaitoa Ahlqvist kiittelee, mutta toteaa sitten: Vaan tämän kansan keveäpi mieli ei kauan pidä enemmän kirjan kuin papinkaan opetusta tallella, ja sama mielen keveys, jos en huoline sanoa kevytmielisyys, varjelee sen herännäisyydestäkin. Mielen keveydeksikö lie-
nee tåkäläisen rahvaan luonnossa sekin luettava, että se kernaasti apinoi muita kansoja sekä vaat-
teissansa että kielessänsäkin.

Kuleksiminen rahtireissuilla miellyttää maanviljelystä enemmän

Mainion kokonaisesityksen karjalaisesta ihmisestä saa vuonna 1893 ilmestyneestä Otto Immanuel Helanderin Viipurin läänin kalenterista. Ahlqvistin tavoin Helander on havainnut karjalaisen hyväoppiseksi mutta lyhytmieliseksi. “Niinkuin suurin osa Wiipurin läänii kuuluu Karjalaan, niin myös suurin osa sen asukkaista kuuluvat karjalaiseen heimoon. Tämän heimon tuntomerkit ovat solakka ruumis, ruskea, kähärä tukka ja elävät siniset silmät. Hämäläisen rinnalla on karjalainen enemmän avomielinen, ystävällinen, liikkuva ja toimielias, mutta myöskin enemmän puhelias, kerskaavainen, utelias ja pikaluontoinen. Samalla on hän helläluontoinen, tulee pian surulliseksi ja pian taas iloiseksi. Mielellään pukee hän

puheensa runomuodon vi-
vahukseseen, ja senpä vuoksi onkin Wäinön kannel kaikunut Karjalassa kaukaisilta ajoilta.

Ollen vilkas ja helposti ohjattava on karjalainen hyväoppinen, mutta tukalien olojensa vallitessa on hänen mielensä muuttunut epäileväiseksi ja varovaiseksi, jonka takia niin sanoaksemme silmäinpalvelus ei ole harvinainen ilmaus Karjalassa. Nyt kun olot alkavat muuttua parempaan päin, kun kansakoulut, joita löytyy useampiakin joka pitäjässä, pääsevät muodostamaan, niin voipi hyvällä syyllä toivoa, että karjalainen vielä kohoaa kansansa parhaiden joukkoon.

Karjalan menneisyyden tutkija J. M. Salenius, on puolestaan huolissaan liian helpon elämän rappeuttavasta vaikutuksesta rajan läheisyydessä vuonna 1872 ilmestyneessä kirjassaan, Historiallisia tietoja Äyräpään vanhasta kihlakunnasta, että ”Herrojen valta on paljon estellyt sivistyksen

edistymistä, koska maanviljelystä on laiminlyöty ja kuleksiminen rahtireissuilla sekä Wenäällä työssä on tullut tavaksi. Maantien pöly ja loikominen kuormalla ei herätä mieleen semmoisia mieluisia aatteita, kuin esi-isämme lauloivat ilmi kalastusmatkoil-
laan.”

Unto Seppäsen Karjala

Ansioiden haun Venäjältä lisäksi Karjalan kannaksen huvila-asutus muutti sittemmin elämäntapaa suuresti. Huvilapaikkakunnilla monet talonpojat myivät maansa pietarilaisille ja ryhtyivät kepeämpiin ammatteihin, esimerkiksi ajureiksi. Tästä aiheutunutta mentaliteetin muutosta kahvaddettiin jo tuoreeltaan fennomaanien taholta.

Unto Seppäselä taas tuo kausi ennen ensimmäistä maailmansotaa oli kultakautta, jota hänen tuotantonsa mielenkiintoisin osa kuvaa. Unto Seppäsen kas-

vuuympäristön, Kanneljärven, vaurauden pohjana oli ollut kauppa ja muu ansaitsemismahdollisuus Pietarin suuntaan sekä varakkaiden venäläisten huvila-asutus ja lomailu seudulla. Tämä kaikki oli päättynyt vuonna 1918 Unto Seppäsen ollessa 14-vuotias koulupoika, mutta sen tuoma taloudellinen hyöty ja henkiset vai-
kutteet näkyivät.

Kulttuurillisesti tuo elinympäristö sulatti idän ja lännen tuomat vaikutteet. Idästä lienevät vieraiden ylenmääräinen kestitys ja tarinoimisen halu. Unto Seppäsen sananmukaisesti kasvoi tarinoiden ympäröimänä. Onkohan idästä peräisin myös kannakseläisten väitetty huoleton saamattomuus ja lekottelun halu, toteaa kirjailija itsekin Evakko-teoksessa.

Tätäkin puolta varmaan valotetaan viikonvaihteessa Kirjailija Unto Seppänen 100 vuotta –juhlaseminaarissa Kouvola-
ssa.

Nämä eväspiirakat

Varmasti jokainen Hiitolajuhlilla v 2002 ollut muistaa, saaneensa matkaevääkseen Hiitolan Säätiön juhlapuhujalta Pauli Puttoselta kehoituksen kirjoittaa noin 10 arkkiä A4 kokoa ja lähettää henkilökohtaisesti hengentuotteet Säätiölle Kyösti Turkille. Tuloksia oli tullut hyvin niukasti, vaikka aiheita oli vain yksi. "Karjala kysymys"? Nämä soikean malliset perinteiset piirakat eivät tuottaneet tyydyttävää tulosta ja me saimme "lehdot", ellen puhuisi ihan luokalle jäämisestä? Saimme viimekesän juhlapuhujalta maakuntajohtajalta nyt pyöreänmalliset piirakat matkaevääksemme, toivossa, että nämä

toisivat paremman tuloksen? Puheen kehoituksiin piti Pekka Turunen. Toivotaan parempaa antia tällä kerralla. Piirakka-kakkaran kokoa ei määritellykään, kunhan vain on "höl-löä" paljon täyteenä. Ehkä tuo sama arkkimäärä lieenee nytkin kyseessä? Kysymyksen on hyvin tärkeä, ei vain meille hiitolaisille, vaan myöskin kurkijokelaisille ja kaikille siirtolaisille.

Tämä on kuin ennenmuinoin "verolle pano kukin omaan kaupunkiinsa"? Emme me kukaan voi toistemme asioista pitää huolta, ellei tietä tule, kuten joillekin "yllätyksenä pyytämättä". Kesä lähestyy kiireineen ja kirjoittamiselle

jää vähemmän aikaa, nyt valoisten kevätpäivien aikana näkee paremmin me huononäköisetkin, kuten itse olen. Toisaalta aika tekee tehtävänsä ja pian ei ole meitä vanhuksia jäljellä saamaan näitä muistelmia ja toivomuksia paperille.

En tiedä kuinka moni Noormarkun Karjalaseuralainen otti haasteen vastaan mutta ainakin me Ketolan Tertun kanssa suoritimme velvollisuutemme ja harmittelimme paperin vähyyttä, kun sanottavaa olisi ollut enemmänkin ja taisihan tuo arkkimäärä ylittyäkin. Sitä pahoittelen anteeksi pyytäen. Viime vuoden juhlien päätössanojen lausuja Pauli Puttonen kehoitti

Retkitauolla Metsälammen rannalla -91. Oik. Eira, Mauri, Pertti, Taavi ja Lasse.

viellä kaikkia muistamaan nämä "piirakkatalkoot". Mutta jos pyyntö on vastoin omaa periaatetta, sekin ymmärretään. (oma mielipide). Toivoa sopii ja on suotavaakin kirjoittaa "mi-

talini toista puolta" ja valottaa näkemyksiään vaikka ne olisivatkin vastakohtat. "Eilinen on mennyt, huomina on yhtä kaukana kuin eilinenkin, mutta se tulee, jos on tullakseen. Eletään

tätä päivää ja tätä hetkeä tässä ja nyt täysillä". Näissä mietteissä kirjoittamiini toivoo

Aino Koppi
Noormarkku

KAUNIALAN TOIMINTA TURVATAAN

Sosiaali- ja terveystoimintatieteiden, Valtiokonttori ja Sotainvalidien Veljesliitto ovat yhdessä selvittäneet Kaunialan tilanteen ja sopineet yhteistyöstä, jolla turvataan Kaunialan sotavammassairaalan toiminta ja talous kestäväällä tavalla. Sotainvalidien kuntoutus ja hoito jatkuu Kaunialassa. Yhteistyön lähtökohtana ovat sosiaali- ja terveystoimintatieteiden Kauniala-töryhmän vuoden 2003 ja Valtiokonttorin vuoden

2004 taustaselvitykset. Niiden keskeinen sanoma on, että Kaunialassa annetun hoidon taso on hyvä ja laitoksen kykenee niin nyt kuin tulevaisuudessakin säilyttämään sen hyvänä.

On sovittu, että Sotainvalidien Veljesliitto laatii selvitysten pohjalta kolmivuotisen Kaunialan kehittämissuunnitelman, jossa laitoksen taloudellinen ja toiminnallinen perusta saatetaan kestäväälle pohjalle niin, että hoidon laatu

samalla varmistetaan. Kehittämissuunnitelma sisältää myös laitoksen tulevan käytön linjaukset. Valtiolta tukee kehittämissuunnitelman toimeenpanoa asettamalla mahdollisimman pian työn tueksi taustatutkimuksen, joka koostuu talouden ja terveydenhuollon asiantuntijoista. Käytännön toteutuksesta vastaa Sotainvalidien Veljesliitto ja Kauniala.

MUISTA!

Lahjaksi

KURKIJOKI-KIRJAT VIIRIT JA VAAKUNAT

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Vapaan pääsyn metsiin ja soille luonnonvaraisia marjoja ja sieniiä poimimaan.
2. Portugalissa.
3. Arviolta 40 prosenttia.
4. Napakettu.
5. Kuningas Daavidin.
6. 47 kieltä.
7. Kolme: Sahti, kalakukko ja karjalanpiiras.
8. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri.
9. 12.
10. Topi Sorsakoski.

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkisen kaupanvahvistaja
Kauppalaankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

Varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
oik.yo Tiina Tähtinen
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

KukkaBox
Puh. 762 2669

Vastapäätä Loimaan
Aluesairaala

**MUSIIKKIVÄEN
PALVELUPAIKKA
LOIMAAN
MUSIIKKI**

Puh. 7622 950,
Oikokatu 3
Avoimna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

**LOIMAAN VIIALAN
KONDITORIA-KAHVIO**
Kauppalaankatu 2, puh. 763 2001
Avoimna: Ma - pe 8.30-17

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921
luotettava ja yksilöllistä
palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Tarjoukset voimassa: perjantaina 14.5.2004

**Nyt viimeistään:
grillikauden avajaiset!**

Snellman
Marinoidut
Kasslerpihvit

4.95
kg

HK Kabanossi
grillimakkara
400-500 g (5,00 kg)
5.00
2 pkt

Chick Broilerin
marinoitu reisi-koipi
n. 1,25 kg
1.49
kg

Snellman
Voileipäkinkku
300 g (9,17 kg)
2.75
pkt

**LIHAKAUPPA KAUPAN SISÄLLÄ
Pihvi.** on grillilihan palvelupiste

Viime vuonna hyvän vastaanoton saanut **Pihvi.** palvelee Sinua tänäkin vuonna. Valikoimissa on perinteisiä tuttuja tuotteita ja parhaita uutuuksia.

Perjantaina se alkaa ja jatkuu aina elokuulle

Pihvi. palvelee pe klo 10-20
Emännän parempi pihvi **8.90** kg la klo 10-15
Tervetuloa!

Alko 762 2062
nonstop parturi 040-765 7028
Näillä on muista **Loimatar** 762 2848
Kahvila 762 4432
LOP. Kultapiste 763 2150
Oigatar 762 1413
Ritvan ja Olin Eines-keittiö 76368520

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi

SPAR